

ЯРОСЛАВ ПОЛІЩУК

ЛІТЕРАТУРА
ЯК ГЕОКУЛЬТУРНИЙ
ПРОЕКТ

82.09(477)

П 50

ЯРОСЛАВ ПОЛІЩУК

ЛІТЕРАТУРА
ЯК ГЕОКУЛЬТУРНИЙ
ПРОЕКТ

МОНОГРАФІЯ

КИЇВ «АКАДЕМВИДАВ»

ББК 83.3Ук
П50

У книзі відстежено розвиток літератури як геокультурного проєкту, літературні події ХХ ст., які справили вирішальний вплив на зміну внутрішньої кондиції слова, формулу його кореспонденції з навколелітературними чинниками.

Прислужиться теоретикам, історикам літератури, літературним критикам, викладачам, аспірантам, студентам, учителям-філологам, а також усім, хто цікавиться проблемами розвитку літературного процесу.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ТИПИ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ	7
Із перспективи модусів	7
Комедія і романс	14
Трагедія й іронія	19
ІСТОРІЯ ЯК ПРЕДМЕТ ПОЛЕМІКИ	31
Гоголева візія історії	33
Сенкевич і Старицький	43
ІНТУЇТИВНИЙ ФОРМАЛІЗМ	59
Школа Володимира Перетца	62
Дискусії 20-х років ХХ ст.	69
Після формалізму і замість формалізму	78
ЧИ МОЖЛИВА РЕІНКАРНАЦІЯ ІСТОРІЇ	86
Стан і свідомість кризи	88
Яка історія нам потрібна	94
Історія чи література?	98
Питання про адресата: риторичне питання?	104

Тінь неповноти й ілюзія об'єктивності	106
Пастка нарративу і методу	109
ДІАЛОГ З ТРАДИЦІЄЮ («МОЙСЕЙ» ІВАНА ФРАНКА)	115
Аспект рецепції	115
Символічний образ часу	121
ТРИ СМЕРТІ — ТРИ ВІЧНОСТІ («ОДЕРЖИМА» ЛЕСІ УКРАЇНКИ)	131
Три смерті	135
Пристрасть і щирість	142
CREDO МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО	150
Ідентичність як відкрита перспектива	150
Самопроєкції	156
«Запах слова»	161
МІЖ ЕЛІТАРНИМ І МАСОВИМ	166
Від салонності до масовості	167
Народження читача і смерть літератури	178
СЕЦЕСІЯ В ПОЕЗІЇ «МОЛОДОЇ МУЗИ»	189
Поетика епохи	189
Сім засад львівської сецесії	194
ГЕОКУЛЬТУРНІ ОРІЄНТАЦІЇ 1920—1930 РР.	205
Геокультурна візія Миколи Хвильового	207
Неокласична модель культури	217
Між ідеєю і формою	223
Post scriptum	233

КРИТИКА І САМОКРИТИКА (ЮРІЙ ШЕРЕХ ТА ЮРІЙ ЛАВРІНЕНКО)	235
Про «двох Юрків»	235
Містифікації	238
Спільне	241
Розбіжність позицій	243
З історії антології	249
Між літературою і політикою	253
Критика нової літературної формації	256
Еволюція чи самозаперечення	258
Конфлікти і комплекси	262
Рації «двох Юрків»	266
ЛІТЕРАТУРА В ПОШУКУ НОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	269
Світло і тіні постмодернізму	271
Гра з читачем і гра в читача	280
Пошук нової ідентичності	285
Постколоніальний акцент	294

Наукове видання

Серія «Монограф»

ПОЛЩУК Ярослав Олексійович

**ЛІТЕРАТУРА
ЯК ГЕОКУЛЬТУРНИЙ
ПРОЕКТ**

МОНОГРАФІЯ

Редактор І. А. Бакум

Коректор А. В. Кулачок

Комп'ютерна верстка В. П. Богуславця

Підписано до друку

з оригінал-макета 09.11.07 р.

Формат 84×108/32. Папір офс. № 1.

Гарнітура Чартер. Друк офсетний.

Ум.-друк. арк. 15,96 Ум. фарбовідб. 16,38.

Обл.-вид. арк. 16,7. Зам. 7-169

«Академвидав»

04119, м. Київ-119, а/с 37.

Тел./факс: (044) 483-19-24; 456-84-63.

E-mail: academvidav@svitonline.com

Свідоцтво: серія ДК № 1006 від 08.08.2002 р.

Віддруковано у ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф»
Україна, 02094, м. Київ, вул. Віскозна, 8

Поліщук Я. О.

- П150 Література як геокультурний проект: Монографія. —
К.: Академвидав, 2008. — 304 с. (Монограф).
ISBN 978-966-8226-54-0

У книзі відстежено розвиток літератури як геокультурного проекту, літературні події ХХ ст., які справили вирішальний вплив на зміну внутрішньої кондиції слова, формулу його кореспонденції з навкололітературними чинниками.

Прислужиться теоретикам, історикам літератури, літературним критикам, викладачам, аспірантам, студентам, учителям-філологам, а також усім, хто цікавиться проблемами розвитку літературного процесу.

ББК 83.3Ук

Не шукайте цього терміна у словниках.

Монограф — це людина, яка невгамовно докопуються до світоглядної і наукової істини, небуденно мислить, неординарна у слові, провокує своїми текстами до дискусій і альтернативних досліджень, усвідомлюючи, що право на пошук істини передбачає і право на помилку. Стараються таких людей творитись пісменність людства — єдине, що залишається поза часом.

«Академидав» сподівається сформувати символічну українську аристократичну ложу науковців, зацікавлених у розбудові національної інтелектуальної традиції. Для цього започатковано видавничий проєкт «Монограф», покликаний об'єднати авторів наукових праць, які ґрунтовно, сміливо і полемічно досліджують актуальні для сучасності і майбутнього проблеми.

ISBN 978-966-8226-54-0

9 789668 226540 >